

Les escoles detecten menys nenes superdotades per les desigualtats de gènere, segons una experta

Luz Pérez alerta que només el 30% de les altes capacitats es detecten en noies per culpa del "rol social històric de les dones"

Imatge de l'interior d'una aula | Adrià Costa

Només el 30% de les altes capacitats en edats primerenques es detecten en nenes per culpa de la "rèmora del rol social històric de les dones que les frena a l'hora de desenvolupar el seu talent". Així ho ha assegurat en una conferència a la Universitat de Lleida (UdL) una de les principals expertes en la matèria i referent internacional, la doctora Luz Pérez, catedràtica de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat Complutense de Madrid i presidenta de la Societat Espanyola d'Estudis sobre la Superdotació.

Pérez ha estat convidada a parlar sobre les altes capacitats des de la perspectiva de gènere per la Fundació d'Ajut a Nens i Joves amb Altes Capacitats (FANJAC) a Lleida. L'entitat confirma per l'experiència de les famílies que les nenes amb dotacions o talents especials es detecten més tard, als 11 o 12 anys, i sovint ja tenen problemes d'ansietat perquè durant molt de temps han hagut de "reprimir" el seu potencial. La conferència ha reunit un centenar de persones a la Sala d'Actes de l'edifici del Rectorat de la UdL.

"Històricament a les dones mai se'ls va permetre desenvolupar les seves capacitats; hem avançat molt però socialment encara queda una rèmora que continua present tot i que no ens n'adonem",

assegura Luz Pérez. I una de les conseqüències d'aquest llast històric per al gènere femení és que tant a les famílies com a les escoles encara costa més detectar talents o dotacions especials en nenes que en nens. Els percentatges són del 30% enfront del 70%, segons diversos estudis citats per Pérez.

"Sempre es detecten molts més nens que nenes amb altes capacitats i realment no hi ha cap raó neurològica ni d'intel·ligència que ho justifiqui", assegura. I afegeix que "això després es trasllada a l'edat adulta, amb moltes menys dones que ocupen càrrecs de responsabilitat". Segons la doctora, els estudis que s'han fet demostren que tot plegat s'explica per un "substrat social que comença pràcticament des del naixement". "Un problema principal del qual no en som conscients són les expectatives socials, la gent no pensa d'entrada que una nena és un premi Nobel, en canvi ho pensa molt més fàcilment d'un nen, i a partir d'aquí es va construint la imatge que la dona és molt menys propensa a buscar un futur d'alt nivell", alerta.

Luz Pérez també afirma que l'educació femenina encara segueix sent diferent a la masculina i "les nenes adopten inconscientment un model de dona adaptada, sociable, que no és arriscada ni decidida, i aleshores ningú es fixa en elles, ni els professors ni els pares no detecten que tenen altes capacitats".

Les explicacions de Luz Pérez les ratifica el president de la FANJAC a Lleida, Martí Sans: "Les nenes acostumen a amagar molt més aquest talent, prefereixen identificar-se amb el grup que no pas destacar amb notes altes, i aquesta repressió que fan durant anys pot acabar portant-los problemes". Sans explica que a l'associació "ens arriben nenes quan ja són més grans, de sisè de Primària o primer d'ESO, i moltes vegades ja tenen problemes d'ansietat perquè durant les etapes educatives anteriors no han estat identificades, no han pogut desenvolupar el seu talent i ho han passat molt malament".

Reclamen la detecció sistemàtica de les altes capacitats a les aules

D'altra banda, el president de la FANJAC a Lleida, Martí Sans, ha insistit que una de les principals reclamacions de l'associació és que la Generalitat implantí un pla de detecció sistemàtica de les altes capacitats a les aules seguint l'exemple de comunitats autònomes com Andalusia, Madrid o Múrcia. Sans assegura que actualment només el 17% del professorat a Catalunya té formació específica per detectar altes capacitats en l'alumnat, un percentatge "insuficient" que fa que "molts infants amb dotacions o talents especials se'ns escapen i fins i tot acaben amb fracàs escolar i deixant els estudis". I és que aquests infants i joves necessiten motivacions específiques i reptes perquè no s'avorreixin i puguin desenvolupar les seves capacitats i talents.

Sans ho exemplifica amb xifres. Assegura que el curs 2014-2015 només es van detectar altes capacitats al 0,02% dels alumnes catalans, 197, quan el mateix departament d'Ensenyament reconeix que els infants i joves amb aquestes característiques suposen entre el 4 i el 6% del total. També recorda que un estudi recent de la facultat de psicologia de la Universitat de Barcelona eleva fins al 12,5% el percentatge dels alumnes que tenen altes capacitats, és a dir, o són superdotats o tenen talents acadèmics o específics (matemàtic, verbal...) i que els estudis que es fan a escala mundial conclouen que els infants amb altes capacitats arriben al 15%.

Els 197 alumnes identificats a Catalunya el curs 2014-2015 contrasten amb els 7.000 que gràcies a les proves que es van fer sistemàticament a les classes es van detectar a Andalusia, 3.000 a Múrcia o 1.700 a Madrid, segons dades del Ministeri d'Educació citades pel president de la FANJAC a Lleida, que qualifica de "ridícula" la xifra catalana.

Davant d'això, Sans també recomana a les famílies que des del primer moment que sospitin que tenen un nen o una nena amb altes capacitats s'adrecin a l'escola, als equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAPs) o a algun centre extern perquè els facin l'avaluació corresponent.

La Fundació d'Ajut a Nens i Joves amb Altes Capacitats té associades unes 70 famílies de les comarques lleidatanes. A tot Catalunya són unes 700 i la confederació espanyola n'agrupa unes 4.000.